

LEDER

Af Henrik H. Brandt,
direktør for Idrættens
Analyseinstitut

WADA-perspektiver

Når man husker den første internationale antidopingkonference i Lausanne i 1999, hvor grundstenen til det internationale antidopingagentur (WADA) blev lagt, var rollerne i den globale antidopingkamp i nogen grad byttet om, da WADA midt i november var vært for den tredje internationale antidopingkonference med 1500 interessenter for sporten og verdens regeringer samlet i Madrid.

Dengang i Lausanne tordnede alverdens sportsministre mod de internationale sportsforbund for årtiers forsømmelser. 'Democracy, accountability, transparency', var slagordene, som førte til, at idrætten måtte dele finansieringen af og ansvaret for antidopingkampen med verdens regeringer ved etableringen af WADA.

Denne deling tillader partnere at vogte på hinanden og samarbejde om at undgå fortidens cover ups.

Da den første WADA-præsident, den canadiske advokat og IOC-veteran Dick Pound, takkede af i Madrid for at overlade præsidentposten til en regeringsrepræsentant, måtte man anerkende hans kompromisløse indsats for at opbygge en slagkraftig organisation.

Doping er ikke afskaffet, og der er fortsat hår i suppen. Men det er uheldigt i international idrætspolitik, at der otte år efter stiftelsen af WADA nu stort set er konsensus om mål og midler mellem langt hovedparten af verdens regeringer og idrætsforbund.

Efter Dick Pound skal regeringerne nu vise, at de også kan levere varen. Regeringerne kom skidt fra start, da de før og
fortsættes...

Indhold:

- Byggeboomet fortsætter
- Byggerier på vej for 1,2 mia. kroner
- Eliten fylder kun lidt i regnskabet
- Kampen om WADA's fremtid
- Anmeldelse: Idrættens retssikkerhed
- Kommentar: Arenafeber breder sig

Foto: Kim Rune

GOG Svendborg TGI spiller sin første kamp i Arena Fyn, der er den senest opførte store opvisningshal.

Byggeboomet fortsætter

På to år er der investeret for 409,6 mio. kr. i de opvisningsanlæg, som landets superliga- og håndboldligaklubber spiller på, viser nye tal fra Idrættens Analyseinstitut.

Af Jonna Toft, freelancejournalist,
Periskop, for Idrættens Analyseinstitut

Der bygges og renoveres på livet løs på de anlæg, som bruges til superligafodbold eller til ligakampe i håndbold. I alt er der afsluttet investeringer for 409,6 mio. kr. på opvisningsanlæg i 2006 og 2007.

Det viser en rundspørge, som Idrættens Analyseinstitut har foretaget blandt alle kommuner, selvejende institutioner og private selskaber med ansvar for håndbold- og superligaklubbernes hjemmebaner. Rundspørgen ajourfører en undersøgelse fra 2005, hvor vi spurgte ti år tilbage.

Generelt viser undersøgelsen, at det byggeboom i opvisningsanlæg, som for alvor satte ind efter årtusindskiftet, fortsætter. I tiden 1995-1999 var der ikke de helt store investeringer, men i 2000-2005 satte et veritabelt boom ind med mange store projekter, bl.a. på Brøndby Stadion, Forum Horsens, Farum Park og Atletion i Århus.

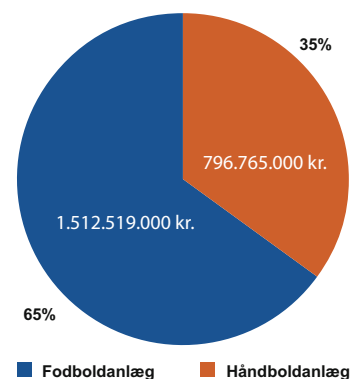
I 2006 og 2007 fortsatte byggelysten ufortrødent, og der er flere projekter på vej til en pris af både to- og trecifrede millionbeløb (læs side 3). De samlede anlægsinvesteringer siden 2000 er på 2,12 mia. kr.

I 2006 og 2007 er fire store byggeprojekter og en lang række mindre renoveringer og udbygninger færdiggjort. 88 procent af de samlede anlægsinvesteringer kommer fra:

- Arena Fyn til 101,3 mio. kr.
- Totalrenoveringen af Essex Park i Randers for 85 mio. kr.
- Nyt stadion i Vejle for 75,9 mio. kr.
- Brøndby IF's nye stadionbygning til 100 mio. kr.

Hertil kommer en række mindre ud-
fortsættes...

Anlægsinvesteringer, 1995-2007

under topmødet i Madrid ikke kunne finde fælles fodslag om en ny præsidentkandidat. Det er en uheldig platform at begynde fra for den kommende australske WADA-præsident, John Fahey.

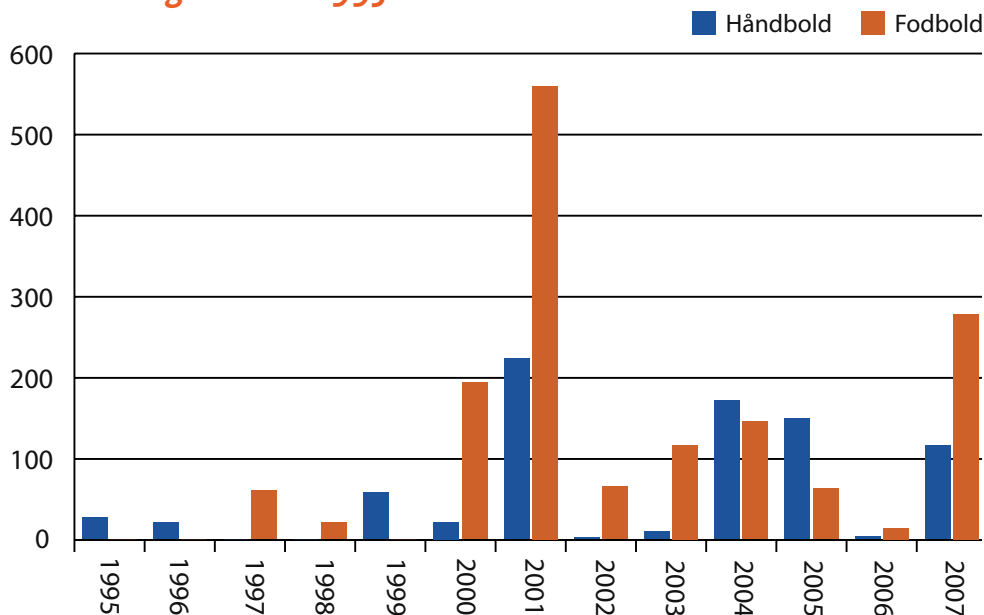
Men WADA har i det mindste stadig redskaberne til at presse på og få problemerne på dagsordenen. I den forbindelse er der grund til at rose den danske kulturminister Brian Mikkelsen for hans betydelige indsats for WADA hele vejen igennem.

Man kunne faktisk godt håbe, at Brian Mikkelsen – måske i alliance med Dick Pound – efter WADA's relative succes kunne fristes til også at yde et bidrag i bekæmpelsen af international idræts anden store og tiltagende svøbe: Nemlig korruption og mangel på 'good governance'.

Dick Pound var lun på ideen om et World Anti Corruption Agency efter WADA-modellen, da han for nylig gæstede den dansk finansierede Play the Game-konference i Reykjavik.

Det ligger lige til højrebenet, at den danske regering med dens ønske om at brande Danmark gennem international idræt også tager den handske op. Noget smukkere dansk bidrag til international idræt end en slagkraftig og modig indsats for 'democracy, transparency, accountability' kunne man næppe forestille sig.

Investeringer siden 1995 i mio. kroner

bygninger og renoveringer fra udvidelse af VIP-faciliteter til etablering af varmeanlæg i fodboldbaner og udskiftning af lys- og lyd-anlæg. I 14 ud af 33 kommuner har der dog ikke været nævneværdige investeringer.

71 procent af pengene i 2006-2007 er brugt på fodboldstadioner, mens 29 procent er brugt på opvisningshaller.

privat. Med en pris på 100 mio. kr. udgør den en stor del af regnestykket, men også i perioden 1995-2005 var der store private projekter i Brøndby og Parken.

Det ligner altså en ny tendens, at der i højere grad sker en samfinansiering med kommunale og private midler, når der skal bygges stort. Det foregår groft sagt efter to modeller:

- Stadion er kommunalt ejet, men en privat virksomhed, f.eks. en boldklub, køber sig ind som ejer af dele af bygningerne. Det ser man f.eks. i Essex Park, hvor Randers FC selv bygger lounge og administrationslokaler for 20 mio. kr. Der er lignende konstruktioner på bl.a. Forum Horsens Stadion og Viborg Stadion. Eller:

- Anlægget bygges med en blanding af kommunale og private midler, men anlægget er privat ejet, som f.eks. det nye Vejle Stadion, der ejes af Fonden Vejle Stadion, og Arena Fyn, der ejes af Odense Sport & Event A/S. Disse OPP'er, offentlig-private partnerskaber, vinder frem, og det kan blive interessant at følge, hvordan de

fortsættes...

Flere private investeringer

De fleste haller og stadions er kommunalt ejede eller har et stærkt kommunalt engagement, men kun 45 procent af investeringerne i 2006/2007 blev betalt af kommunerne, nemlig 185,2 mio. kr. Andre 224,4 mio. kr., altså 55 procent, blev betalt af private investorer, selvejende institutioner eller fonde.

Dermed er det sket en stigning i andelen af ikke-kommunale investeringer fra 37 procent i perioden 1995-2005 til 55 procent i 2006/2007. Alle de store byggerier de seneste to år er finansieret af både kommunale og private midler, undtagen nybygningen på Brøndby Stadion, der er

Om rundspørgen blandt stadioner og arenaer

45 opvisningsanlæg fordelt på 33 kommuner indgår i oversigten, der omfatter alle hjemmebaner i superligaen og de to håndboldligaer i årene 2005-07. Rundspørgen ajourfører en rundspørge fra 2005 og går tilbage til 1995.

Beløbene, der er uden moms, bygger på de anlægsansvarliges egne oplysninger. Kun byggerier, der skal stå færdige ved udgangen af 2007, er talt med.

I nogle tilfælde omfatter anlægsinve-

steringerne dele, som ikke har direkte tilknytning til opvisningsanlægget, f.eks. hvis de indgår i en totalentreprise. Brøndby IF's nye tilbygning ved østtribunen inkluderer f.eks. et gymnasium og et fitnesscenter ud over en stor lounge, kantine og sportscafé, der bruges ved kampe. Investeringer i træningsanlæg og nødvendige vedligeholdelsesarbejder er forsøgt holdt ude af opgørelsen.

NYT FRA IND- OG UDLAND

DGI satser hårdt på sundhed

Med tre nye forslag til en styrket forebyggelsesindsats stod sundhedspolitikken i centrum på DGI's årsmøde i København i begyndelsen af november.

I sin mundtlige beretning foreslog DGI's formand, Søren Møller, at man fra politisk hold giver en forebyggelsesgaranti ved siden af pasnings- og behandlingsgarantier. Ifølge DGI kan foreningerne ikke alene løfte den opgave.

"Det hjælper ikke noget, at vi er rigtigt gode til at få rigtigt mange mennesker til at dyrke idræt, hvis ikke også vi får skabt noget på arbejdspladsen, i hjemmet og i fritiden. Vi er nødt til at kigge på, hvordan idrætten kan implementeres i hele samfundet," sagde Søren Møller.

Konkret foreslog han indsatsen styrket på tre områder: Det skal gøres obligatorisk at indarbejde idræt, leg og bevægelse i by- og trafikplanlægningen. Alle nybyggerier skal indeholde idræts- og motionsfaciliteter eller bidrage til en aktivitetsfond, der kan støtte opførelsen af sådanne. Og ved udstykning til boligområder skal der for hver 3.000 nye boliger etableres både indendørs og udendørs idrætsfaciliteter.

Sundhedsminister Lars Løkke Rasmussen roste i sin gæstetale ved årsmødet DGI's ambitioner på sundhedsområdet, men kommenterede ikke forslagene.

Foto: Justyna Furmanczyk

DFIF ønsker råd for sundhedsfremme

Dansk Firmaidrætsforbund foreslår, at der oprettes et nyt råd, der kan rådgive Sundhedsministeriet om sundhedsfremme på arbejdspladserne og måske gennemføre sine egne kampagner over for virksomhederne.

Forbundets forbund, Peder Bisgaard, lancerede idéen i forbindelse med DFIF's repræsentantskabsmøde den 17.-18. november med henvisning til 'danskernes foruroligende sundhedstilstand'. Han pegede samtidig på, at Sundhedsstyrelsen, Kommunernes Landsforening, LO og Dansk Arbejdsgiverforening kunne indgå i arbejdet sammen med Dansk Firmaidrætsforbund.

DFIF er samtidig selv klar til at oprette otte regionale kraftcentre i større danske byer inden 2012, der skal fungere som bindeled mellem firmaidrætsforeningerne, forbundet og arbejdspladserne.

Centrene bliver som minimum bemandet med en foreningskonsulent, en konsulent, der skal forestå motion på områdets arbejdspladser, en markedsføringskonsulent og en sekretær.

DFIF håber at kunne tiltrække nye medlemmer med en bedre og mere professionel repræsentation i byer med mange større virksomheder.

Udstilling om store arenabyggerier

Landet over pibler det frem med ambitiøse arenaprojekter.

Nu sætter en udstillingen 'Feber – Sportens nye arenaer' fokus på nogle af de arkitektoniske, økonomiske og planmæssige aspekter af de store prestigebyggerier, som for tiden ligger på tegnebrættet mange steder i Danmark og Sydsverige.

Samtidig viser udstillingen eksempler på nytænkende sportsarkitektur fra hele verden, ligesom et af verdens førende idrætsarkitekturfirmaer, HOK i London, bidrager med eksempler på deres arbejder.

Udstillingen åbner fredag den 23. november kl. 15 og vil være åben frem til den 12. december alle dage fra kl. 12-18 i Meldahls Smedie, Kunstakademiets Arkitektskole, Danneskiold-Samsøes Allé 51 på Holmen i København. Der er fri adgang.

Bag udstillingen står Center for Idræt og Arkitektur i samarbejde med Lokale- og Anlægsfonden, Idrættens Analyseinstitut, Kulturministeriet, Sport Event Danmark og Sport Arena - Sport Öresund.

tackler sammenblandingen af private foretningmæssige interesser og offentlige investeringer.

Et eksempel er Arena Fyn, hvor Odense Kommune og Fyns Amt betalte 50 af de 101,3 mio. kr., som anlægget kostede. Kommunen har tegnet en 20-årig aftale med Odense Sport & Event A/S (som bl.a. består af OB A/S) om 40 procent brugsret over arenaen. Det betaler man 1,7 mio. kr. for årligt i de første fem år. Herefter er det gratis.

Byggerier på vej for 1,2 mia. kr.

Parken Sport & Entertainment vil bygge for 700 mio. kr, men også i Svendborg, Horsens og Esbjerg er der store projekter på vej.

Af *Jonna Toft, freelancejournalist, Periskop*

Lysten til at investere i opvisningsanlæg til superligafodbold og håndboldligakampe vil også i de kommende år være stor. Idans rundspørge dokumenterer vedtagne projekter for over 1,2 mia. kr.

Parken Sport & Entertainment A/S går i gang med to store byggerier inden for de næste tre år: En arena på Østerbro til håndbold og ishockey til 200 mio. kr. og en ombygning af D-tribunen og kontortårne i Parken til 500 mio. kr. D-tribunen erstattes af en kombination af en fast tribunedel og en teleskoptribune. Den samlede tilskuerkapacitet reduceres dermed med knap 10 procent til 38.000 sæder. Ombygningen omfatter desuden et nyt kontorhus, VIP-faciliteter, nye omklædningsfaciliteter mv. og skal stå færdig midt i 2009.

Andre projekter

Også i andre dele af landet forbedres forholdene for elitefodbold og elitehåndbold.

Alene i Horsens, Svendborg og Esbjerg er der byggeprojekter for 360 mio. kr.

Forum Horsens Stadion er ved at blive udbygget til 10.000 tilskuere, et projekt til 110 mio. kr., hvoraf de 75 mio. kr. hentes hos kommunen. De resterende 35 mio. kr. hentes hos erhvervslivet, som køber sig ind i sponsorlounge, kontorer mv.

I Esbjerg udbygges Blue Water Arena i 2008 for 120 mio. kr: Endetribuner og omklædningsfaciliteter finansieres med 80 mio. kommunale kroner, mens Efb Elite A/S betaler 40 mio. kr. for administrationslokaler og VIP-faciliteter.

I Svendborg skal Svendborg Idrætscenter renoveres og udbygges for 130 mio. kr., og her bliver der tale om en mere blandet økonomi. Svendborg Idrætshal, som er en

Den stigende kommercialisering afspejler sig også i, at der er tegnet flere navnesponsorater. I 2005 var der tre; Fionia Park (OB), SAS Arena (FC Midtjylland) og Skjern Bank Arena (Skjern Håndbold).

Nu er der 11. De nye er: Essex Park (Randers FC), NRGi Park (AGF), NRGi Arena (Århus GF), Blue Water Arena (Esbjerg fB), Energi Nord Arena (AaB), Vestjysk Bank Arena (Lemvig Håndbold), Morsø Sparekasse Arena (Mors-Thy Håndbold) og Elro Arena (Randers HK).

selvejende institution, og den kommunale svømmehal tilføres en ny træningshal, en stor foyer og en multiarena med 3.000 siddepladser. Kommunen betaler 30,5 mio. kr. for byggeriet af de kommunale dele. Multiarenaen til 100 mio. kr. vil blive finansieret, ejet og drevet af en kreds af private investorer. Den vil dog få offentligt driftstilskud på cirka 7 mio. kr. årligt. Det udløser en brugsret til kommunen, som ikke er forhandlet på plads endnu. Konstruktionen er netop nu til vurdering i Tilsynsrådet. Byggeriet forventes færdigt sidst i 2009.

Desuden er der en række udvidelser på vej i Kolding-Hallen, Morsø Sparekasse Arena, Vejen Idrætscenter, Elro Arena i Randers, Vestjysk Bank Arena m.fl.

Mere usikre planer

Mere langsigtede planer om udvidelser og nybyggerier er der masser af, både på de opvisningsanlæg, som vi har undersøgt, og i de byer og på de anlæg, der ikke huser håndboldlige- og superligahold, og som derfor ikke er med i denne opgørelse.

Et af de mere konkrete projekter er renoveringen af Lyngby Stadion. Her vil kommunen finansiere prisen på 80-100 mio. kr. ved salg af byggeretter i to nye fire-etagers bygninger i hver ende af stadion.

Både i Slagelse Kommune og i Århus Kommune er der sat henholdsvis 35 og 10 mio. kroner af til forundersøgelser omkring et multiarena-projekt. Og i Københavns Kommune venter 200 mio. kr. på en aftale omkring Copenhagen Superdome.

Imens bygger Messecenter Herning nu endnu en messehal. Den skal ikke umiddelbart bruges til håndbold, men den bliver bygget sådan, at den senere kan indgå i en eventuel Herning Superarena. Med tiden vil her kunne laves 12.000 siddepladser.

Samarbejde om foreningsfitness

DGI er klar til at diskutere med DIF, om man i fællesskab kan gå ind og styrke udbygningen af foreningsdrevne træningscentre for at styrke den organiserede idræt i konkurrencen med de kommercielle fitnesscentre.

DGI har hidtil stået for udviklingen af foreningsdrevne centre, men på DGI's årsmøde understregede formanden Søren Møller vigtigheden af at etablere flere centre. Og DGI får næppe svært ved at få en aftale på plads med DIF.

Ifølge DIF's næstformand, Preben Staun, der overværede årsmødet, er vejen åben for et partnerskab på fitnessområdet.

"Vi forventer, at der snart kommer et samarbejde op at stå mellem DIF og DGI," siger Preben Staun, der håber, at antallet af nye foreningsdrevne centre kan blive fordoblet gennem et samarbejde mellem de to idrætsorganisationer.

I dag giver DGI årligt tilbud om bl.a. lån og rådgivning til 10 foreninger, som ønsker at indrette træningscentre. Et antal, som altså kan stige til 20 foreninger om året, hvis de to organisationer vælger gå i samarbejde om at udbygge DGI's nuværende model.

Ringe effekt af megaevents

Det økonomiske argument for at satse på store sportsevents er ikke overbevisende, selv om det ofte vejer meget tungt, når politikere beslutter sig for store arenabyggerier eller skaber opbakning til ansøgninger om OL og andre store mesterskaber.

Det blev endnu engang slået fast på konferencen Play the Game i oktober.

Ud fra egne undersøgelser af Tysklands værtskab for VM i fodbold vurderer den tyske økonom Markus Kurscheidt, at effekten og betydningen af store sportsarrangementer er beskeden målt med traditionelle økonomiske målestokke. Tilstrømningen af turister og andre umiddelbare effekter af VM medførte fx kun en stigning i Tysklands BNP på 0,13 procent.

"Der er økonomiske effekter, men de er ikke store. Effektiv management er afgørende. Det samme er en planlægning, som rækker ud over selve eventen," konkluderede Markus Kurscheidt, der bl.a. nævnte de tyske folkefester uden for stadionerne under VM som en vigtig nyskabelse, der kunne aflæses i det samfundsøkonomiske regnestykke.

På samme måde kan teknologisk innovation i tilknytning til store events – som det elektroniske billetsystem udviklet til fodbold-VM – have en positiv betydning. Det samme gælder de sociale og brandingsmæssige effekter af store begivenheder, som der kommer større politisk fokus på i takt med, at man er blevet mere bevidst om de beskudte direkte økonomiske effekter.

Eliten fylder kun lidt i regnskabet

Det er ikke økonomien, men markedsføringsværdien og det at blive et lokalt mødested, der gør ligahåndbold interessant for haller og idrætscentre.

Af Jonna Toft, freelancejournalist, Periskop

Det er ikke økonomien, som gør, at idrætsanlæg gerne vil være hjemmebane for et håndboldhold i den bedste liga. Indtjeningen fra et professionelt hold udgør kun få procent af hallens omsætning.

Vi har set nærmere på, hvor mange – eller få – penge, det egentlig handler om, i tre forskellige typer haller, som alle er hjemmebane for et damehåndboldhold i Toms Ligaen. Ingen af stederne udgør indtjeningen over 300.000 kr. årligt. Hertil kommer dog mindre, afledte indtægter, som vi ikke har kunnet gøre op, f.eks. øget cateringsalg ved kampe.

I Arena Nord og Vejen Idrætscenter udgør indtægterne fra ligahåndbold henholdsvis 1,25 procent og 1,42 procent af bruttoomsætningen. I Sports Center Ikast er tallet 4 procent.

Da KIF Vejen begyndte at spille i centret for tre år siden, steg omsætningen med 0,8 procent og haludlejningen med 0,6 procent. Holdet træner halvdelen af tiden i Kolding Hallen og står i dag for 2,2 procent af haltimforbruget i Vejen Idrætscenter.

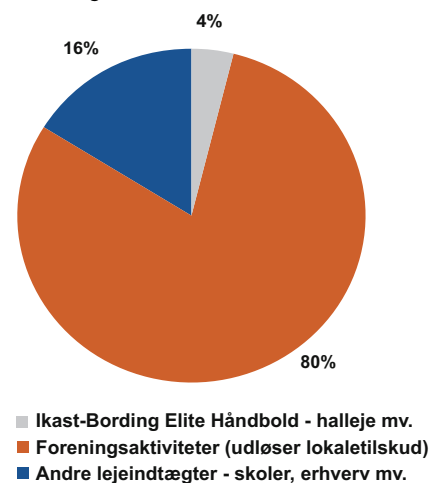
Sports Center Ikast henter næsten hele sin bruttoomsætning på sport, 2,9 mio. kr. i 2006. Heraf var 116.000 kr., altså 4 procent, indtægter fra Ikast-Bording Elite Håndbold.

I Arena Nord i Frederikshavn, hvor Frederikshavn Fox har hjemmebane, genererer ligahåndbolden indtægter for 87.000 kr. her i 2007. Det er halleje, husleje for et kontor til holdets administration og indtægter på erhvervsarrangementer med

fortsættes...

Sports Center Ikast

Omsætning i 2006: 2,9 mio. kr.

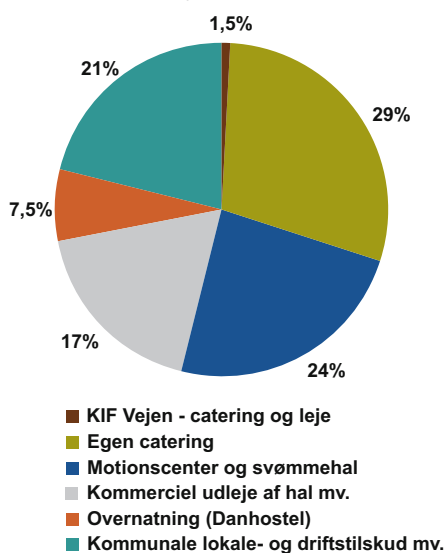

Forsvindende lidt

Vejen Idrætscenter er et multifunktionelt anlæg, der henter omkring halvdelen af bruttoomsætningen på catering og salg af motionskort til holdaktiviteter, træningscenter, svømmehal og squash. KIF Vejen, der har hjemmebane i centret, genererer indtægter i form af halleje, erhvervsklubbenes arrangementer med spisning ved kampe mv. for ca. 288.000 kr. i 2007. Det er 1,42 procent af bruttoomsætningen i år på ca. 20,2 mio. kr.

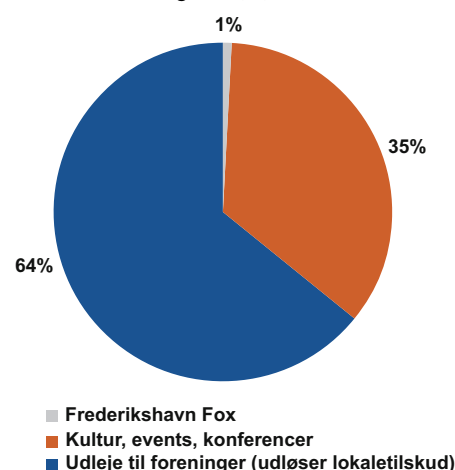
Vejen Idrætscenter

Skønnet omsætning i 2007: 20,2 mio. kr.

Arena Nord, Frederikshavn

Skønnet omsætning i 2007: 7,0 mio. kr.

Debat om nyt OL-stadium

Det kommende OL-stadium i London bliver et Colosseum-lignede byggeri med plads til 80.000 tilskuere inklusive 55.000 tilskuerpladser, som fjernes efter legene. Det nye byggeri ventes at koste cirka 5,3 milliarder kroner inklusive moms.

The Olympic Delivery Authority (ODA), der har ansvaret for opførelsen af de olympiske anlæg, kalder selv det nye stadion for innovativt og nyskabende.

De uafhængige kommentarer til det relativt nøgterne byggeri er mere blandede. Avisen The Guardian konstaterer fx, at kontrasten til Beijings ekstravagante fuglerede-formede OL-stadion ikke kunne have været større.

Efter legene vil de midlertidige tilskuerpladser blive fjernet. Tilbage bliver et atletikstadion med plads til 25.000 tilskuere. Alligevel løber de samlede udgifter som nævnt op i over fem mia. kroner.

Netop byggeomkostningerne får flere fagfolk til at stille kritiske spørgsmål til hele projektet. European Venue Management Institute (EVMI), rejser på sin hjemmeside bl.a. tvivl om, hvem der skal benytte det nye stadion efter legene.

Ifølge European Venue Management Institute vil de fremtidige driftsomkostninger således blive for høje til, at mindre rugby- og fodboldklubber i området kan få glæde af det. Og en udvikling af byggeriet i samarbejde med storklubben West Ham bliver på forhånd udelukket af Londons borgmester, Ken Livingstone, da det vil støde sammen med løftet om at efterlade et moderne atletikstadion.

Samtidig peger EVMI på, at løsningen næppe heller er den mest økonomiske. Fx har tidligere beregninger vist, at man for blot 60 mio. pund (640 mio. kr.) kunne have lagt midlertidige løbebaner ind på det nyopførte Wembley, som samtidig er mere spektakulært i sin arkitektur.

fortæring i forbindelse med kampene. Ud af en bruttoomsætning på 7 mio. kr. i år udgør det 1,25 procent.

Indirekte fordele

Det er altså andre aspekter end de økonomiske, som ligger til grund, når hallerne byder ligehold indenfor.

"Markedsføringen ved at være hjemmebane for håndboldhold i den bedste liga er væsentlig for Arena Nord. Det er en værdi, som er svær at gøre op. Vi er et mødested, hvor man kan se topsport inden for håndbold, badminton og floorball," påpeger direktør Claus Pedersen, Arena Nord.

Det bekræfter Jakob Sander, centerleder i Vejen Idrætscenter: "Kampene giver et lokalt sammenhold. F.eks. er der opstået en fanklub på vel 80 personer om KIF Vejen. Det er en ny gruppe brugere, som skaber et socialt fællesskab og en god stemning ved kampene. Og når folk er her til kamp, opdager nogle af dem, at man kan træne på klippekort i centeret. Så vi får formentlig nye brugere ad den vej."

Både i Vejen Idrætscenter og i Arena Nord er indtjeningen på kultur- og erhvervsarrangementer stigende, mens indtægterne fra tophåndbold ikke ændrer sig synderligt.

Foto: Polifoto

Kampen om WADA's fremtid

Verdenskonferencen om doping i sport skulle både nå frem til et nyt antidopingkodeks og vælge ny formand for WADA. Mens det første forløb relativt problemfrit, førte sidstnævnte til kontroverser i kulisserne.

Af *Ulrik Wagner, ph.d.-stipendiat
Institut for Idræt, Københavns Universitet*

MADRID. Dopingbekæmpelsen er stadig et hedt emne, der formår at samle både politikere, repræsentanter fra sportens organisationer, journalister og tidligere topatleter.

WADA's tredje verdenskonference om doping i midten af november var henlagt til et større conferencecenter i udkanten af Madrid, og uden at være al for synlige vidnede et større politiopbud om konferen-

cens betydning og antallet af prominente deltagere. Den tidligere IOC-præsident Antonio Samaranch deltog på førstedagen, ligesom adskillige regeringsrepræsentanter fra de spanske værter var til stede. Dertil kom lederne af den internationale sportsverdens organisationer og en række repræsentanter fra mindre nationer i sportssammenhæng.

Herudover opholdt en større gruppe journalister og observatører sig i bygningen i de tre dage, hvor WADA skulle

fortsættes...

fortsættes...

RUNDT OM IDAN

Idan evaluerer støttekoncept

Team Danmarks støttekoncept 2005–2008 skal i de kommende måneder evalueres af Idan, har Team Danmarks bestyrelse besluttet.

Evalueringen skal trække på erfaringer fra atleter, trænere og forbund og skal sammen med inspiration fra andre landes elitesportsmodeller indgå som væsentlige bidrag til Team Danmarks støttekoncept 2009–2012.

Det nuværende støttekoncept blev lanceret i januar 2005 og har dermed i snart tre år udstukket rammerne for støtten til dansk elitesport.

Team Danmark har gjort sig sine

erfaringer, men organisationen ønsker samtidig, at der igangsættes en ekstern evaluering, hvor organisationens primære samarbejdspartnere bliver inddraget i evalueringsarbejdet.

Konkret vil trænere, sportschefer og specialforbund vil blive inddraget i evalueringen. Derudover skal Idrættens Analyseinstitut inddrage udviklingstendenser på den internationale elitesportsscene.

På baggrund af Idans evaluering og erfaringerne i øvrigt med det nuværende støttekoncept udarbejder Team Danmark et første udkast til støttekoncept 2009-2012, som bliver drøftet i Team Danmarks bestyrelse i maj 2008.

Det nye støttekoncept skal herefter til høring blandt de enkelte specialforbund, inden Team Danmark lægger sig fast på den endelige udformning.

Foto: Sportsanalyse.no

Turbulent vagtskifte i toppen af WADA: Australieren John Fahey overtager efter nytår formandsposten fra Dick Pound. Forud for valget var der dramatik i kulissen.

>> KALENDEREN

Konference om digital formidling

30. november 2007: I samarbejde med i samarbejde med Odense Kommune/ Odense Stadsarkiv og Dansk Idrættshistorisk Forening arrangerer Institut for Litteratur, Kultur og Medier ved Syddansk Universitet den 30. november konferencen 'Idræt, kulturarv og digital formidling', der sætter fokus på idrætten som en overset del af kulturarven.

Baggrunden for konferencen er frygten for, at store dele af idrættshistorien risikerer at gå tabt, medmindre bl.a. nye digitale registrerings- og formidlingsformer bliver bedre udnyttet.

Konferencen afholdes i Historiens Hus, Klosterbakken 2, Odense. Deltagelsen er gratis, men tilmelding er påkrævet hos Anya Aarenstrup: aarenstrup@litcul.sdu.dk eller tlf. 6550 3167.

Find det fulde program på Odense Stadsarkivs hjemmeside: www.odense.dk/Topmenu/ByMiljø/Stadsarkivet.aspx.

Debatmøde om motionsdoping

10. december 2007: DOF Hovedstadens Oplysnings Forbund inviterer den 10. december til debatmøde om brug af doping i forbindelse med styrketræning i motionscentre.

På mødet vil Rasmus Ingerslev, direktør i fitness dk, Søren Riiskjær, idrætspolitisk chef i DGI, Jakob Berget, oplysningskonsulent i Anti Doping Danmark, praktiserende læge Charlotte Bøving og forfatter Alice Riis Bach diskutere effekten af forskellige forebyggelsesstrategier, herunder muligheden for at indgå en dialog med brugerne af doping frem for primært at satse på sanktioner.

Der er fri adgang til mødet, der afholdes fra kl. 17.00-18.30 i Vartorv, Farvergade 27, København K.

vedtage et nyt anti-dopingkodeks og finde afløseren for Dick Pound i formandsstolen.

Få konfliktpunkter

Forud for vedtagelsen af det nye kodeks er gået en forberedelsesfase på 18 måneder, hvor udkastet til kodekset har været igennem tre høringsrunder hos interessenter, hvad enten det er nationale og internationale sportsorganisationer eller statslige institutioner, efterfulgt af revidering.

I den henseende er processen forud interessant, da det er her de væsentlige knaster er blevet forsøgt løst, samtidig med at en åben proces har haft som mål at skabe en fælles følelse af ejerskab og engagement. Det betød samtidig, at de væsentligste konflikter var kendt forud for konferencen og derfor ikke fyldte i det samlede billede af debatten.

Indlæggene fra regeringsrepræsentanter tog tidsmæssigt meget – det dobbelte af bidragene fra sportens organisationer. Ofte havde disse karakter af rituelle erklæringer, hvor man forsikrede, at man tog sagen alvorligt og ikke mindst selv allerede har ydet en væsentlig indsats. Man kan tolke dette på tre måder: At regeringerne virkelig tager dopingbekæmpelsen alvorligt, at politikken omklammer sporten på bekostning af atleterne, eller at dopingbekæmpelse simpelthen er en form for kommunikation, der kan bruges i det indenrigspolitiske magtspil. Det er næppe ikke et enten-eller-spørgsmål.

Under debatten om økonomi kom det frem, at WADA som så mange andre lider under den amerikanske dollars lave kurs.

WADA's budget betales halvt af sporten, halvt af regeringer. Mange af disse bidrag kommer i US-dollars, men da WADA's hovedsæde ligger i Canada, veksles der, hvilket betyder ringere værdi. Samtidig lægges der op til, at budgettet skal stige de kommende fire år. Det fik en række sports- og regeringsrepræsentanter på talerstolen af frygt for stigende udgifter. Et emne som sponsorater blev nævnt som en mulig løsning, hvilket rejser spørgsmålet, om WADA vil være i stand til at bevare sin status som et uafhængigt agentur.

Den væsentligste ændring i forhold til kodekset fra 2003 er en opstramning på where-abouts-reglerne og vedtagelsen af differentierede straffe. Til sidstnævnte kan samarbejde og indrømmelser føre til kortere straffe, mens der indføres strengere straffe for eksempelvis distribution. Hidtil har førstegangsovertrædelser været straffet med to års karantæne som standard. En ulempe ved differentierede straffe kan være, at det åbner for efterfølgende retslige tvister, hvor atleter vil omstøde strafudmåling, f.eks. ved at hævde, at bevisførelsen for distribution er mangelfuld, eller at de har samarbejdet nok til at få nedsat straf.

Utilfredse holdidrætsgrene

Atleternes status under karantænen er et omdiskuteret spørgsmål, der siden indførelsen af kodekset i 2003 har været kritiseret fra FIFA.

Kodekset lægger op til, at atleter ikke må træne på hold under karantænen. 'Uretfærdigt' mener FIFA, og her fik fodbolden fortsættes...

NYT I IDANS VIDENSBANK**Forebyggelse af fodboldoptøjer**

Et studie af den videnskabelige litteratur, som belyser hooligansime og forebyggelse af optøjer og vold relateret til fodboldkampe.

Kristian Rasmussen, Jonas Havelund, Center for Idræt, Aarhus Universitet, oktober 2007

Cost Benefit Analyse af VM i idrætsgymnastik i Århus

En omfattende cost-benefit-analyse af VM i idrætsgymnastik i Århus oktober 2006. Analysen ser bl.a. på de samfundsøkonomiske gevinster, der er forbundet med afholdelse af større internationale sportsbegivenheder.

Sport Event Danmark, 2007

Foreningsidræt og velfærdsopgaver

Universitetsspeciale, der behandler det offentliges interesse i at inddrage de danske idrætsforeninger i velfærdsopgaver. Der tages udgangspunkt i de københavnske idrætsforeninger samt DIF og DGI's syn på de offentlige velfærdsopgaver.

Jens Bjerregaard, Institut for Idræt, Københavns Universitet, maj 2007.

Hent rapporter og analyser i vidensbanken på www.idan.dk.

BØGER**Idrættens retssikkerhed**

Med professionaliseringen af idrætten har juraen fået større vægt i dansk og international sport. Stærke økonomiske interesser er på spil, hvilket medfører behov for en klarere og mere detaljeret regulering.

Det er også tilfældet set med den professionelle idrætsudøvers øjne, der bl.a. stilles over skærpede krav om dopingkontrol, men også selv gør krav på en korrekt behandling i tilfælde af konflikter med klubber eller forbund.

Netop retssikkerheden og konfliktløsninger inden for idrætten er temaet for Dansk Idrætsjuridisk Forenings års-skrift, Idrætsjuristen, som har bedt otte skribenter, jurister som ikke-jurister, om at

koordineret støtte fra blandt andet basketball og ishockey, da en holdspillers karriere ifølge holdsportens organisationer vil være ødelagt efter to års karantæne, hvis ikke denne kan opretholde sit niveau gennem træning med sit hold. Modsat vil eksempelvis en cykelrytter kunne træne uden at være afhængig af med- og modspillere.

På dette punkt blev holdsporten ikke imødekommet. Dog lægges der op til, at sportsorganisationerne selv definerer omfang af deres potentielle testede og overvågede atleter, hvilket åbner for, at holdsporten kan teste hold og ikke enkeltatleter. En individuel kontrol ville også udgøre en administrativ og økonomisk stor opgave og omfatte en stor mængde atleter i modsætning til de individuelle sportsgrene. Der er alt andet lige langt flere fodboldspillere på topniveau, end der eksempelvis er cykelryttere i Pro Tour'en og niveauet lige derunder.

Europæisk slingrekurs

Mens indholdet i det nye kodeks ikke sørgede for markante konflikter og kun bløtgjorde allerede kendte problemstillinger, skabte valget af ny formand spænding.

WADA har siden starten i 1999 været ledet af canadieren Dick Pound, der har rødder i IOC. Den uformelle aftale var, at den nye formand skulle repræsentere regeringslederne. Her var det oprindeligt meningen, at den franske minister og viceformand for WADA, Jean-François Lamour, skulle efterfølge Pound, men denne trak sig pludseligt og uden nærmere forklaring, da australieren John Fahey meldte sig som modkandidat. Efter at den aftalte deadline for formandskandidater udløb, stod Fahey, der er et uerfarent kort på dopingområdet, tilbage som eneste kandidat.

Allerede under formøderne til konferencen stod det klart, at europæerne ikke havde i sinde at tolerere dette. På konferencens sidste dag var det op til WADA's Foundation Board at afgøre valget. Her valgte fire ud af fem europæere ikke at stemme for Fahey, efter at det hverken var lykkedes at finde en ny kandidat eller at få udskudt formandsvalget.

Europa har via Europarådet stået stærkt inden for international dopingbekæmpelse. Det syntes derfor logisk (ud fra en europæisk synsvinkel), at en europæisk repræsentant for regeringer skulle følge efter Pound, men Lamours retræte skabte den uro og splittelse, der banede vejen for, at formandskabet gled europæerne af hænde. I den situation vil man groft forenklet have to muligheder: Indse, at man har forspildt chancen og derfor i stedet arbejde kon-

struktivt for, at en ung organisation som WADA kører videre, eller man kan vælge at ignorere aftaler, hvilket af omverdenen nemt kan tolkes som en europæisk idé om forrang og kaste WADA ud i en sekterisk splittelse på et symbolsk spørgsmål om en formand.

En række europæiske lande valgte det sidste. Her skal det dog nævnes, at den danske kulturminister, Brian Mikkelsen, ikke støttede denne linje. Tilbage står dog det faktum, at Fahey ikke blev valgt med en entydig tillids erklæring, og at Europa har en del at lære, hvis W'et for World skal tages seriøst. Eller som afgående formand Dick Pound udlagde det på pressemødet aftenen før formandsvalget: "It has certainly not done Europe any good."

Store udfordringer

Så mens kodekset blev vedtaget uden store kontroverser og derfor kan give en forvisning om, at regelsættet ikke fører til større konflikter frem til næste konference om fire år, kan splittelserne mellem regeringerne vise sig at være langt mere sprængfarlige. Der er derfor lagt op til, at nogle embedsfolk får brug for omfattende diplomatisk bearbejdning den kommende tid.

Samtidig hører det med til historien at effektiv dopingbekæmpelse med fungerende whereabouts registrering og testning uden for konkurrence stadig ikke er reglen i alle lande og idrætsgrene, så der er således mange udfordringer, hvis konferencen og kodekets ambitiøse målsætninger skal indfries på verdensplan.

WADA's verdenskonference

World Anti-Doping Agency's (WADA) verdenskonference fandt sted i Madrid fra den 15.-17. november.

Her blev en ny version af det internationale anti-dopingkodeks vedtaget og fulgt op af en resolution, hvor regeringsledere og sportens organisationer fortsat forpligter sig til at bekæmpe doping i sport. Mere end 1.500 repræsentanter fra sportens organisationer, regeringerne, nationale anti-doping agenturer, journalister og videnskabsfolk deltog.

WADA blev dannet i 1999 efter en række dopingskandaler i international sport året før. I 2003 blev det første anti-dopingkodeks vedtaget i København.

Arenafeberen breder sig

Kommentar: Kommunerne satser stort på arenaer i forventning om, at de kan være løftestænger for hele lokalsamfundet. Men der er brug for at slå koldt vand i blodet.

Af direktør Henrik H. Brandt og journalist Søren Bang, Idrættens Analyseinstitut

Endnu en stor opvisningsarena slog dørene op, da Arena Fyn i oktober fejrede indvielsen af det 101 mio. kroner dyre anlæg med 4.000 siddepladser.

Arena Fyn er det seneste eksempel på den række af de stadion- og arenabyggerier, der skyder op i disse år – ofte iklædt stærke superlativer. Arena Fyn er således ikke kun en simpel opvisningshal, men hele Fyns 'oplevelsestempel'.

Når man ser på investeringsiveren kunne man få det indtryk, at Danmark er ramt af en arenafeber. Som vi dokumenterer i dette nyhedsbrev, er der alene på superliga- og håndboldligaklubbernes hjemmebaner tale om investeringer for 2,1 mia. kr. siden 2000. Dertil kommer forestående projekter for 1,2 mia. kr. Et beløb, der kan blive overgået, hvis et eller flere af de helt store projekter med 15-20.000 siddepladser bliver realiseret. Flere byer bejler til det.

Kommunale penge betaler festen

Risikoen er, at vi får en række byggerier uden et bæredygtigt grundlag – økonomisk som sportsligt og kulturelt. Generelt er det nemlig en stor udfordring at skabe en fornuftig drift i de store arenaer, og opgaven vokser med anlæggenes størrelse.

De færreste lokale eliteklubber eller internationale sportsevents vil således blot tilnærmelsesvist kunne forrente investeringerne. Af samme grund bliver gildet i vid udstrækning betalt af offentlige midler ud fra mere usikre forventninger om anlæggenes markedsføringsmæssige, erhvervsøkonomiske, kulturelle og idrætslige værdier.

Denne skattefinansiering ser man også i mange af de projekter, som inddrager private investorer. Som i de rent kommunale anlæg risikerer kommunerne at skulle frem med tegnebogen i tre omgange: Først bidrager kommunen til byggeriet gennem

en anlægsbevilling. Dernæst sikrer kommunen en stor del af driftsgrundlaget, fx ved at købe timer i hallen. Endelig vil der typisk indgå kommunale penge, når man skal tiltrække de sportslige events, som kan være med til at berettigg byggeriet.

De kommunale-private konstruktioner i diverse udgaver ser ud til at vinde frem, bl.a. fordi de kan sætte politisk skub i et projekt og inddrage kommercielle kompetencer. Men de er ikke problemfri. De kommunale parløb med private investorer rejser principielle spørgsmål om grænserne for kommunernes kommercielle engagement, ligesom de økonomiske forpligtelser kan være ganske store sammenlignet med kommunens andre tilskud til idrætten. Fx overstiger Svendborgs bebudede driftstilskud på små 7 mio. kr. om året til en ny privatejet arena den del af den kommunale idrætsstøtte, der i 2007 vil tilgå foreningerne i form af direkte lokale- og medlems-tilskud gennem folkeoplysningsloven.

Brug for bedre planlægning

På samme måde kan man diskutere perspektivet i, at kommunerne kaster sig ud i et arenakapløb. I forhold til risikoen for overkapacitet er mange af de til dato gennemførte arena- og stadionbyggerier relativt uproblematisk, men alarmklokkerne bør ringe, når selv mindre provinsbyer uden nævneværdig eliteidræt nu overvejer at opføre arenaer med 15.000 siddepladser.

Selvfølgelig kan store anlæg skabe lokal stolthed og blive ramme om sportslige og kulturelle oplevelser. De kan også være med til at profilere en hel region. Men sådanne kvaliteter er vanskelige at opføre, ligesom byggerierne mister samfundsværdi, hvis den ene storarena blot ender med at tage omsætning fra den anden.

Måske er der i virkeligheden behov for, at placeringen af de største arenaer underlægges en central koordinering, ligesom kommunerne kunne overveje, om de kan blive bedre til at udveksle viden og erfaringer på området.

Som minimum bør opførelsen af de helt store anlæg bygge på realistiske forventninger til, hvad man rent faktisk kan fylde dem med - ud over de kommunale skattekrone. Det lyder banalt, men fylder ofte forbavsende lidt i debatten.

forholde sig til emnet. Det er der trods en noget nøgtern forside kommet en ganske læseværdig udgivelse ud af, selv om man kunne anføre, at emnet er rigt nok til at blive foldet ud på mere end de 74 sider, det er blevet til.

Man kan også diskutere, om det er formanden for Anti Doping Danmark, Jens Evald, der skal vurdere, om dopingbekæmpelsen er blevet en industri i sig selv, men Idrætsjuristen foregøbler ikke at være et videnskabeligt tidsskrift. Tværtimod bærer bidragene præg af personligt engagement og stillingtagen.

Det gælder bl.a. i Verner Møller kritik af dopingbekæmpelsen og som nævnt i Jens Evalds bidrag. Det er også tydeligt i Lars Halgreens gennemgang af Dansk Håndbold Forbunds proces mod Anja Andersen, der fulgte, da hun som træner for Slagelse beordrede sit hold til at forlade banen i en kamp mod Aalborg DH.

Lars Halgreen var her advokat for Anja Andersen, og i bogens måske bedste bidrag beskriver han de kritisable juridiske tilstande i DHF, der senere blev påtalt af DIF's appeludvalg og som gav anledning til en lovrevision i forbundet.

Ifølge Lars Halgreen viste sagen ikke kun nødvendigheden af vandtætte skotter mellem det politiske og juridiske system. Den afslørede også, hvor svært det kan være at stå fast på juriske spilleregler, når omverdenen kræver lynjustits i en medieeksponeret idrætsgren.

Søren Bang

Idrætsjuristen 2006

Jens Evald (red.)

Jurist- Økonomforbundets Forlag

74 sider

Pris: 100 kr. (medlemspris 80 kr.)

Udgivet af Idan,
Idrættens Analyseinstitut

Nummer 15 - 28. november 2007

Kanonbådsvej 12A
1437 København K
Telefon: 3266 1030
Fax: 3266 1039
E-mail: idan@idan.dk

Hjemmeside: www.idan.dk

Redaktion:
Søren Bang, journalist
soeren.bang@idan.dk

Henrik Brandt, direktør (ansv.)
henrik.brandt@idan.dk

Redaktionen er afsluttet den
23. november 2007.